

„Estezet”

WPŁYNIE 20.1.43

Br. dz. 132/43

RAPORT ORGANIZACYJNY. NR.5

/ za grudzień 1942 roku/.

I. KIEROWNICTWO PLACÓWKI. /personal stały/.

Kierownik Placówki - Jankowski, Nr.ew. 5153, personalja, adres, drogi przekazywania korespondencji - bez zmian.

I. SIEĆ AGENTÓW I INFORMATORÓW.a/. Wykaz agentów płatnych.

A. Rio De Janeiro.

1/. MAKOWSKI; Nr.ew. 5185, personalja znane.

Wykorzystuję go w dotychczasowym zakresie. Wartość jego polega na zaufaniu jakim się cieszy w kołach czarnej giełdy, co daje mu dostęp nawet do b. "dyskretnych" tranzakcji. Informacje pochodzące od niego są chętnie widziane przez Tomaszewskich i dotychczas - pomimo specjalnego badania - w żadnym wypadku nie stwierdziłem jego niełojalności.

Nadal zamierzam korzystać z jego usług, zwłaszcza, iż koszt ich jest niewielki.

2/. BERGER, - Nr.ewid. 5186, personalja znane.

3/. BENEDICT, - Nr.ewid. 5187. Proszę o sprostowanie jego nazwiska na KRUPICZKA Alberto, /Wojciech/.

Obydwóch wykorzystuję w dawnym zakresie. Pracują teraz bardziej nawet może regularnie. Praca ich powinna znów być bardziej interesująca, bowiem hotele poprzyjmowały usniętych przed kilku miesiącami pracowników- obywateli osi i nie odmawiają również wynajmowania pokoi Niemcom i Włochom, co było zasadą w czasie pierwszych miesięcy po przystąpieniu Brazylii do wojny.

B. Minas Gerais.

4/. WOLSKI, personalja znane, Nr.ew. 5197.

Korzyść z niego mogłaby być niewspółmiernie większa, gdyby współpracy z nami nie traktował jako "zajęcia dodatkowego", znajdując się zresztą obecnie w b. dobrej sytuacji materialnej. Również wielką przeszkodą jest konieczność ograniczenia się do kontaktów osobistych, wobec braku możliwości przekazywania inną drogą materiałów z Belo Horizonte.

Niezależnie od powodów, dla których Wolski zdecydował się na współpracę z nami, uważam - iż może on być pożytecznym i dlatego nie rezygnuję z jego usług.

Przedstawianych przez niego b. ogólnikowych wyliczeń z kwoty Cr. 300, jaką mu wypłacam miesięcznie na wydatki, nie kwestjonuję, bo-

wiem sumę tą uważam poprostu za uzupełnienie poborów, wypłacanych mu w kwocie Cr.500 miesięcznie. Sam zresztą zaproponowałem mu Cr.800 miesięcznie, Wolski jednak, pragnąc w większym stopniu uchodzić za pracownika "ideowego", prosił, iż część tych pieniędzy chce zużywać na wydatki związane z robotą.

C.Sao Paulo.

5/.Martins, Nr.ew.5199, personalja znane.

Pracuje sumiennie, chociaż w dosyć ograniczonym zakresie. Ma nastawienie raczej na robotę typu KW, zaś uplasowanie go w konsulacie zapewnia kontrolę nad wszystkimi sprawami nas interesującymi, jakie się tam przewijają.

Ciągle jeszcze wymaga stałego instruowania i nawet "dopinguwania".

Wydaje się, iż większe wyniki może dać silniejsze związanie z naszą robotą konsula Rogatki, na wykorzystanie którego otrzymałem upoważnienie. Wprawdzie R. zapewnił mi swą współpracę, ale jak mi Martins melduje, spodziewa się z tego tytułu dla siebie konkretnych korzyści materialnych. Z uwagi na swój charakter, sprawa ta nie nadaje się do załatwienia w drodze korespondencji i muszę czekać na okazję osobistego kontaktu z Rogatką.

D.Paraná.

6/.LWOWSKI, Nr.ew.5198, personalja znane.

Z pracy jego jestem nadal całkowicie zadowolony. Nietylko zna on dobrze teren, ale również b.szybko zrozumiał jakimi sprawami powinien się interesować. Na wszelkie zmiany na terenie reaguje bez zwłoki, zaś rozwój sytuacji potwierdził wiele z jego przewidywań.

Podawana przez Lwowskiego ocena sytuacji na odcinku ukraińskim, pokrywa się w dużej mierze z materiałami otrzymywanymi przez Tomaszewskich, którzy rozporządzają o wiele większym aparatem.

Ostatnio poleciłem L., aby podał mi sieć swych informatorów. Z ostrożności wysłał ją dwiema drogami i dopiero jedna z przesyłek doszła do moich rąk. Zawarty w niej wykaz nazwisk informatorów i miejsca ich zamieszkania podaję poniżej:

- a/.Ks.Damek - Prudentopolis.
- b/.Ceranowicz - "
- c/.Moreshi - Curitiba.
- d/.Lipiński - Paranagua, pobraze.
- e/.Klimkiewicz - Curitiba.
- f/.Amhof - Curitiba.
- g/.Majewski - Curitiba.
- h/.Wójcik' - Ivahi.
- i/.Wolski - Porto Uniao,/S.Catarina/.
- j/.Ks.Stroka - Canoinhas "
- k/.Ks.Gazdzicki " "
- l/.Wachowicz - Alto Paraguassú.

m/.Kś. Zając - Rio Negro - Mafra.
n/.Kasprowicz - Curitiba.
o/.Morong - Blumenau,/Sta. Catarina/.
p/.Kępa - Hereval - Cruzeiro,/Sta. Catarina/.
r/.Kurudz - Curitiba, Paranagua.

W drugiej części przesyłki Lwowski ma mi nadesłać - poza pseudonimami - również omówienie możliwości podanych wyżej osób, swój stosunek do nich,/informatory świadomi - czy też nie/, oraz sposób utrzymywania kontaktu. Oczywiście dopiero wówczas będę mógł ocenić przedstawioną mi przez L. sieć informacyjną.

Tymczasem zleciłem L., aby mi przedstawił jaka kwota jest mu potrzebna na wydatki techniczno-wywiadowcze, załączając odpowiednie uzasadnienie. Jednocześnie wyraziłem gotowość pokrywania kosztów utrzymania informatora płatnego - z kół niemieckich lub ukraińskich.

W związku z zapowiedzianym przyjazdem por. P., wstrzymuje się z wydaniem L. polecenia wyjazdu w teren.

b/.Wykaz informatorów ideowych.

7/.Bolesław, Nr.ew. 5188, personalja znane.

Podtrzymuje całkowicie swe - b.pozytywne - opinie, jakie przedstawiłem w poprzednich raportach. Nadal pracuje z oddaniem i - o ile dobrze oceniam wyniki - z pożytkiem.

8/.Arnold, Nr.ew.5189, personalja znane.

Kontakt z nim nabiera większej wartości, ze względu na to, iż "Dom Polski" w Niteroi, którego je st kierownikiem, staje się w coraz większej mierze naszą wojskową stacją zborną, a w najbliższym czasie ma być całkowicie przejęty przez Attachat,/z tem, iż Arnold pozostanie nadal jego kierownikiem/. Już obecnie opinie Arnolda są jedną z najpewniejszych podstaw dla oceny oczekujących na wyjazd ochotników i obserwacji wszelkich ruchów niepożądanych.

9/.Kubik, Nr.ew.5190, personalja znane, - Curitiba.

Zgodnie z otrzymanymi dyrektywami utrzymuję z nim nadal kontakt i proponowałem mu zwrot ponoszonych w związku z pracą wydatków./odpowiedzi jeszcze nie otrzymałem/.

On sam b.regularnie przysyła informacje z terenu, z których część przedstawia realną wartość. Jest on niesłychanie podejrzliwy, zaś przy wydawaniu ocen ogólnych i formowaniu przewidywań - skłonny do pesymizmu. Czekając na zasadniczą odpowiedź w jego sprawie, pragnę go tymczasem jaknajbardziej wykorzystać na odcinku ukraińskim i litewskim.

III.INFORMATORY NIEŚWIADOMI./stali/, SIEĆ TOWARZYSKA.

10/.Olek, personalja znane.

11/.Karol, personalja znane.

Kontakty z nimi nie dały ostatnio większych wyników. Zachowuje je, ponieważ w pewnych okolicznościach mogą jeszcze być pożyteczne.

12/.Doktór, personalja znane.

Wykorzystuję go sporadycznie, w dotychczasowym zakresie.

IV i V. OPANOWANIE TERENU I OGÓLNE WYNIKI PRACY.

Terenowo zasięg prac Placówki pozostał ten sam. Uważam zresztą, iż obejmuje on części Brazylii najbardziej istotne z punktu widzenia naszych zainteresowań.

Za najważniejsze przyjąć obecnie należy rozszerzanie sieci w trzech stanach południowych, gdzie poza elementem niemieckim, skupia się większość emigrantów polskich i ukraińskich.

Na terenie Sao Paulo uwaga Placówki koncentruje się na akcji komunistycznej, która jest tam prowadzona z największym natężeniem.

Z Rio de Janeiro Placówka otrzymuje większość materiałów o charakterze wojskowym, KW. oraz informacji centralnych, pozwalających na przygotowywanie ogólnych ocen sytuacyjnych.

W okresie sprawozdawczym całość sieci została nastawiona na zagadnienie dodatkowe - sprawy związane z naszą akcją zaciągową. Okazało się, iż zainteresowanie się tą sprawą było konieczne, bowiem już obecnie napotkała ona na b.poważne trudności, /ucieczka ochotników ze stacji zbrojnej, agitacja antyzaciągowa w Sao Paulo, napływanie osób o podejrzanym przeszłości itd./.

Biorąc pod uwagę, iż do pracy trzeba było zaangażować ludzi nieposiadających żadnego doświadczenia w służbie wywiadowczej, odpowiednie wyniki mogą być widoczne dopiero po upływie pewnego czasu.

VI. TRUDNOŚCI I PROŚBY.

Trudności napotymane przy kierowaniu Placówką były już parokrotnie przedstawiane. Mają one charakter ogólny - stały brak doceniania potrzeby naszych prac przez wszystkie polskie t.zw. czynniki oficjalne, ograniczające się w najlepszym razie do formalnej współpracy, i - charakter biurowo-administracyjny.

Te ostatnie, przypuszczam, dadzą się usunąć po przyjeździe p.por. Pawłowicza.

Uważam za swój obowiązek raz jeszcze zameldować, iż - zdaniem moim - przyjazd ten powinien nastąpić jaknajszybciej, wiedząc bowiem od kilku miesięcy, iż kieruję Placówką prowizorycznie, ze zrozumiałych niewątpliwie względów, czuję się skrzepowany przy podejmowaniu decyzji, /zwłaszcza personalnych/, któreby mogły wiązać właściwego kierownika, lub w razie ich uchylecia, narażać na zawód ludzi odnoszących się do mnie z zaufaniem. Nie kierując się absolutnie jakimikolwiek względami "ambicyjnymi", uważam, iż interes sprawy wymaga jaknajszybszej stabilizacji naszych prac w Brazylii.

VII. SPRAWY BUDŻETOWE.

Po podwyższeniu dotacji przez Centralę, chwilowo nie nasuwają one żadnych trudności.

VIII. ZAMIERZENIA NA PRZYSZŁOŚĆ.

Za konieczne w najbliższej przyszłości uważam dalsze rozszerzanie sieci na terenie trzech stanów południowych, a w szczególności rozciągnięcie jej na stan Rio Grande do Sul, /sprawy argentyńskie, akcja komunistyczna wśród emigrantów polskich, a zwłaszcza ukraińskich/.

Po nabraniu przez zaangażowanych agentów prowincjonalnych pewnego doświadczenia, zlecone im zostało szukanie płatnych informatorów z pośród Niemców i Ukraińców, mających dostęp do roboty prowadzonej przez czynniki osi.

W związku z rozwojem sytuacji, uważam za niezbędne śledzenie akcji kumunistycznej w Sao Paulo, zwłaszcza, iż jest ona opierana o mniejszości słowiańskie i bałtyckie.

W zakresie prac KW., zamierzam położyć specjalny nacisk na obserwację ochotników do Armji Polskiej, aby nie dopuścić do przedostania się do Anglii elementu podejrzanego.

Wreszcie zamierzam nadal kłaść nacisk, na dostarczanie przez agentury prowincjonalne materiałów do sytuacji wewnątrzno-politycznej, których wykorzystanie pozwoli na pełniejszą ocenę tej sytuacji i opracowywanie przewidywań.

IX. WSPÓŁPRACA Z PLACÓWKĄ ANGIELSKĄ.

Przedstawiona została w odrębnym raporcie. Rozwija się zupełnie normalnie i nie nasuwa żadnych zastrzeżeń.

X. RÓŻNE.

Brak.

KIEROWNIK PLACÓWKI.

